

Grunnlaget for inntektsoppgjørene 2023

Foreløpig rapport fra Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene
Oslo, 20. februar 2023

Forord

Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene legger her fram en foreløpig rapport foran inntektsoppgjørene i 2023. Rapporten gir oversikt over utviklingen i de senere årene i lønninger, inntekter, priser, makroøkonomi og konkurransevne. Utvalget presenterer dessuten en prognose for konsumprisveksten fra 2022 til 2023.

Rapporten bygger delvis på foreløpig statistikk og anslag, og deler av materialet som skal inngå i den endelige rapporten i mars foreligger ikke til denne rapporten. Utvalget oppdaterer rapporten i slutten av mars, og den endelige rapporten blir trykket i NOU-serien.

Utvalget vil også legge fram en rapport etter inntektsoppgjørene i juni som vil redegjøre for resultater av lønnsoppgjør i 2023.

Beregningsutvalget ble ved kongelig resolusjon av 20. september 2019 gjenoppnevnt for en ny periode inntil 30. september 2023 med følgende mandat:

«Utvalget skal i tilknytning til inntektsoppgjørene legge fram det best mulige tallmessige bakgrunnsmateriale og presentere det i en slik form at uenighet partene i mellom om økonomiske forhold så vidt mulig kan unngås.

Utvalget skal legge fram oppsummeringsrapporter etter inntektsoppgjør.

Utvalget skal, når departementet ber om det, kunne klargjøre det tallmessige grunnlagsmateriale for spesielle inntektspolitiske spørsmål.

Utvalgets utredninger avgis til Arbeids- og sosialdepartementet».

I tillegg til utvalgets medlemmer og sekretariatet har følgende deltatt i arbeidet med rapporten:
Anita Heggedal, Næringslivets Hovedorganisasjon, Ørnulf Kastet, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund, Ranjit Kaur, Arbeidsgiverforeningen Spekter, Anette Bjørlin Basma, Akademikerne, Gunnar Owren, KS, Pål Skarsbak, Landsorganisasjonen i Norge, Rolf Stangeland, Unio, Mats Kristoffersen, Kommunal- og distriktsdepartementet og Trond Teisberg, Virke.

Oslo, 20. februar 2023

Geir Axelsen
leder
Statistisk sentralbyrå

Roger Bjørnstad
Landsorganisasjonen i Norge

Ann Lisbet Brathaug
Statistisk sentralbyrå

Ragnar Ihle Bøhn
Kommunal- og
distriktsdepartementet

Øystein Dørum
Næringslivets
Hovedorganisasjon

Torbjørn Eika
KS

Merete Onshus
Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund

Stein Gjerding
Arbeidsgiverforeningen
Spekter

Ellen Horneland
Landsorganisasjonen
i Norge

Lars Haartveit
Hovedorganisasjonen Virke

Grethe Lunde
Akademikerne

Kristin Solberg-Watle
Finansdepartementet

Torill Lødemel
Næringslivets
Hovedorganisasjon

Erik Orskaug
Unio

Sigrid Russwurm
Arbeids- og
inkluderingsdepartementet

Rune Aslaksen,
Arbeids- og inkluderingsdepartementet,
sekretariatsleder
Achraf Bougroug,
Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Runar Aksnes,
Finansdepartementet
Ingrid Dørum Haug,
Finansdepartementet
Agnes Marie Simensen,
Finansdepartementet
Torgeir Johnsen
Finansdepartementet
Martin Festøy
Statistisk sentralbyrå
Thomas von Brasch,
Statistisk sentralbyrå
Knut Håkon Grini,
Statistisk sentralbyrå
Trond Christian Vigtel,
Statistisk sentralbyrå

Innhold

1	LØNNSUTVIKLINGEN I FORHANDLINGSOMRÅDENE	5
2	LØNNSUTVIKLINGEN SAMLET OG ETTER KJENNETEGN	10
3	KONSUMPRISUTVIKLINGEN I NORGE	13
4	FRONTFAGSMODELLEN	15
5	INTERNASJONAL ØKONOMI	16
6	NORSK ØKONOMI	17
7	ARBEIDSMARKEDET	20
8	UTVIKLINGEN I KONKURRANSEEVNEN	21
9	DEN SAMLEDE INNTEKTSUTVIKLINGEN FOR LANDET OG HUSHOLDNINGENE	22
10	INNTEKTSUTVIKLINGEN FOR UTVALGTE INNTEKTSTAKERGRUPPER	23

1 LØNNSUTVIKLINGEN I FORHANDLINGSOMRÅDENE

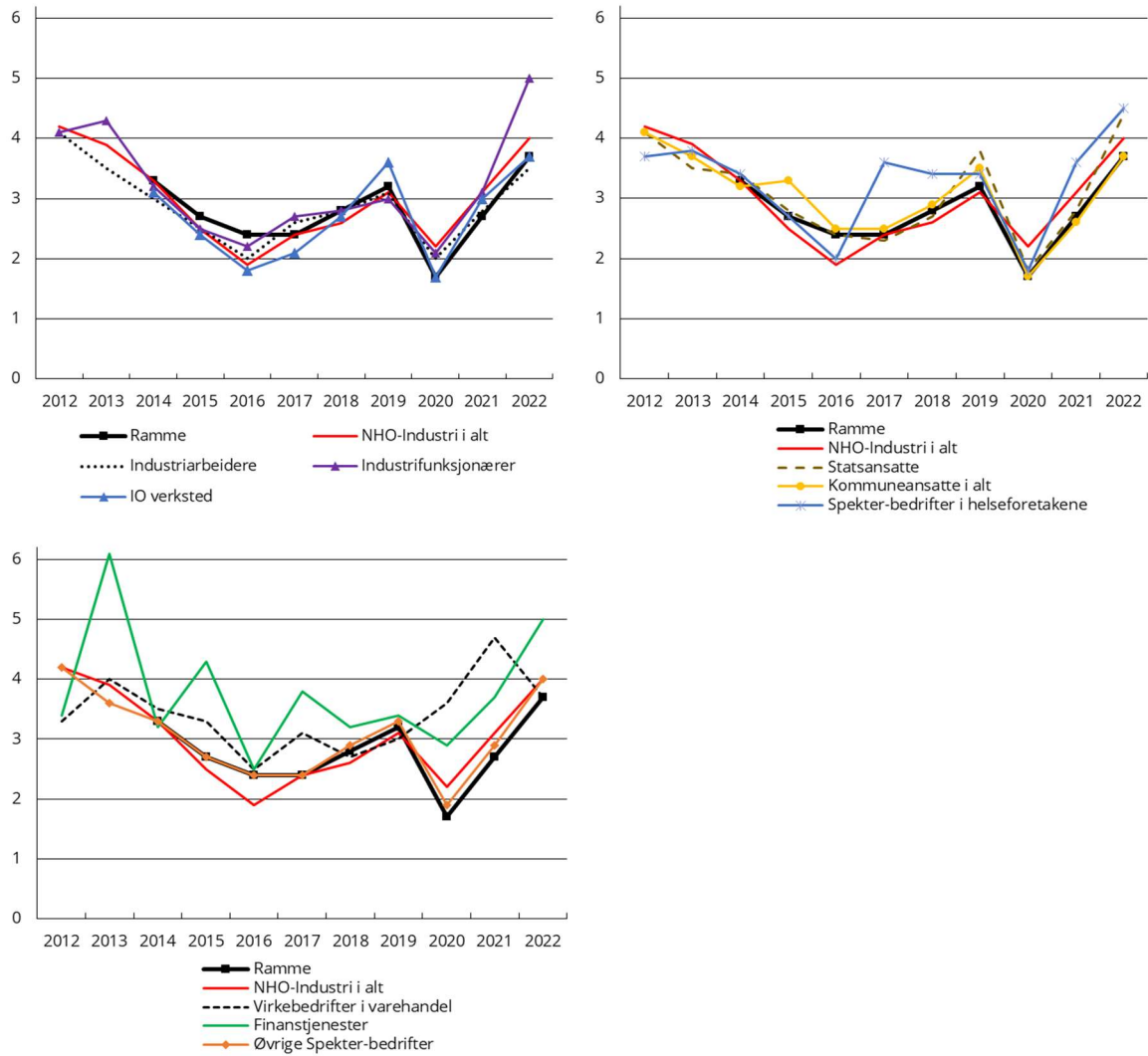
For de største forhandlingsområdene samlet har utvalget foreløpig beregnet årslønnsveksten fra 2021 til 2022 til 4,1 prosent.

Årslønnsveksten fra 2021 til 2022 i industrien samlet i NHO-området er foreløpig beregnet til 4,0 prosent, mens frontfagsrammen ble anslått til 3,7 prosent ved hovedoppgjøret i 2022.

Årslønnsveksten er foreløpig beregnet til 3,5 prosent for industriarbeidere og til 5,0 prosent for industrifunksjonærer i NHO-bedrifter. For Industriooverenskomsten - Verksted, som utgjør 40 prosent av industriarbeiderne, er årslønnsveksten for 2022 foreløpig beregnet til 3,7 prosent.

Årslønnsveksten fra 2021 til 2022 i Virke-bedrifter i varehandelen er beregnet til 3,7 prosent. I finanstjenester er årslønnsveksten foreløpig beregnet til 5,0 prosent. I Spekter-bedrifter utenom helseforetakene er årslønnsveksten foreløpig beregnet til 4,0 prosent og i helseforetakene til 4,5 prosent. For ansatte i staten er årslønnsveksten foreløpig beregnet til 4,4 prosent. For ansatte i kommunene er årslønnsveksten foreløpig beregnet til 3,7 prosent.

Utvalget har foreløpig beregnet lønnsoverhenget til 2023 til 1,3 prosent for industriarbeidere, 2,1 prosent for industrifunksjonærer og 1,7 prosent for industrien samlet i NHO-området. For ansatte i Virke-bedrifter i varehandelen er overhenget beregnet til 1,5 prosent, og for ansatte i finanstjenester til 1,8 prosent. Overhenget til 2023 er foreløpig beregnet til 1,3 prosent for ansatte i staten, og 1,3 prosent for ansatte i kommunene. I Spekter-området er overhenget foreløpig beregnet til 1,0 prosent i virksomheter utenom helseforetakene og til 2,2 prosent i helseforetakene.

Figur 1.1 Årslønnsvekst i prosent i industrien i NHO-området og frontfagsrammen¹

¹Anslag på årslønnsveksten i industrien samlet i NHO-området på bakgrunn av vurderinger gjort av NHO, i forståelse med LO, ved oppgjøret samme år, jf. NOU 2013: 13.

Tabell 1.1 Årslønnsvekst fra året før i prosent for noen store forhandlingsområder. Per årsverk

	NHO-bedrifter i industrien			Virkebedrifter i varehandel ¹	Finans-tjenester ²	Offentlig forvaltning ³	Stats-ansatte ⁴	Kommuneansatte			Spjekter-bedrifter	
	Industri i alt	Industri-arbeidere	Industri-funksjonærer					Kommune-ansatte i alt ⁵	Undervisnings-ansatte	Øvrige ansatte	Helsefore-takene	Øvrige bedrifter
2013	3,9	3,5	4,3	4,0	6,1	3,7	3,5	3,7	3,2	3,9	3,8	3,6
2014	3,3	3,0	3,2	3,5	3,2	3,3	3,4	3,2 ⁶	2,3 ⁶	3,7 ⁶	3,4	3,3
2015	2,5	2,5	2,5	3,3	4,3	3,1	2,8	3,3 ⁶	3,9 ⁶	3,2 ⁶	2,7	2,7
2016	1,9	2,0	2,2	2,5	2,5	2,4	2,4	2,5	2,5	2,5	2,0 ⁸	2,4
2017	2,4	2,6	2,7	3,1	3,8	2,5	2,3	2,5	2,3	2,6	3,6 ⁸	2,4
2018	2,6	2,8	2,8	2,7	3,2	2,9	2,7	2,9	2,8	3,0	3,4	2,9
2019	3,1	3,1	3,0	3,0	3,4 ¹¹	3,5	3,8 ¹²	3,5	3,0	3,7	3,4	3,3
2020	2,2	2,0	2,1	3,6 ¹³	2,9	1,7	1,8 ¹²	1,7	1,2 ¹⁴	1,9 ¹⁴	1,8	1,9
2021	3,1	2,8	3,1	4,7 ¹³	3,7	3,0	2,8	2,6 ¹⁶	2,3 ¹⁶	2,8	3,6	2,9
2022	4,0	3,5	5,0	3,7	5,0	4,0	4,4 ¹²	3,7 ¹⁷	3,3 ¹⁷	3,9 ¹⁷	4,5 ¹⁵	4,0
Samlet vekst 2012–2017	14,8	14,4	15,8	17,5	21,5	15,9	15,2	16,1	15,0	16,9	16,5	15,2
Gj. Sn. Per år ⁹	2,8	2,7	3,0	3,3	4,0	3,0	2,9	3,0	2,8	3,2	3,1	2,9
Samlet vekst 2017–2022	15,9	15,3	17,0	19,0	19,6	17,2	16,5	15,2	13,2	16,3	17,8	15,9
Gj. Sn. Per år ⁹	3,0	2,9	3,2	3,5	3,6	3,2	3,1	2,9	2,5	3,1	3,3	3,0
Årslønn 2022, per årsverk	693 000	542 800	880 700			616 900	669 200	578 900	624 600	565 800	683 500	620 000
Årslønn 2022, heltidsansatte				606 300	777 600							
Antall årsverk 2022	158 400	87 900	70 500	61 800	27 300	692 800	154 900	420 000	93 700	326 300	117 900 ¹⁰	56 900

¹ Tallene gjelder heltidsansatte.

² Heltidsansatte i medlemsvirksomheter (arbeidsgivermedlemmer) i Finans Norge utenom ledere. Endringer i bonusutbetalinger påvirker lønnsveksten i enkelte år. Fra 2018 benyttes datamateriale for hele året.

³ Totalt for statsansatte, kommuneansatte og ansatte i helseforetakene. T.o.m. 2016: prosentvis vekst vektet med årsverk. Fra 2017: Gjennomsnitt for året er beregnet på lønnsnivå og årsverk for samme år og året før.

⁴ Statsansatte er ansatte i det statlige tariffområdet, dvs. eksklusiv de statlig eide helseforetakene. Fra og med 2015 er datagrunnlaget basert på a-ordningen.

⁵ Omfatter ansatte i kommunene, fylkeskommunene og andre virksomheter som er medlemmer i KS, herunder bedriftsmedlemmer. Tallene omfatter også stillinger med hovedsakelig lokal lønnsdannelse og undervisningsstillinger med hovedsakelig sentral lønnsdannelse.

⁶ For ansatte i konflikt i 2014 ble virkningstidspunkter forskjøvet. Dette trakk årslønnsvekstanslaget i 2014 ned med 0,2 prosentpoeng i hele kommunesektoren og med 0,9 prosentpoeng for undervisningsansatte. Konflikten har trukket opp årslønnsveksten i 2015 for kommuneansatte med 0,2 prosentpoeng og for undervisningsansatte med 0,9 prosentpoeng. For øvrige ansatte ble ikke årslønnsveksten påvirket.

⁷ Antall heltidsansatte.

⁸ For ansatte i konflikt i 2016 ble virkningstidspunktet forskjøvet. Dette trakk ned årslønnsvekstanslaget i 2016 med 0,4 prosentpoeng og trakk opp anslaget i 2017 med 0,4 prosentpoeng. Deler av lønnsoppgjøret i 2016 ble også først utbetalt i 2017, noe som ytterligere trakk ned årslønnsvekstanslaget i 2016 og ytterligere trakk opp anslaget i 2017. Strukturendringer trakk i samme retning.

⁹ Geometrisk gjennomsnitt.

¹⁰ Antall arbeidsforhold i sykehus tjenester omfattet av statsforvaltningen i Statistisk sentralbyrås lønnsstatistikk.

¹¹ Beregnet ut fra korrigert lønnsnivå for 2019 på grunn av endringer i innrapportering av yrkeskoder fra noen medlemmer av Finans Norge.

¹² Vekst i faste og variable tillegg bidro til økt årslønnsvekst med 0,4 prosentpoeng i 2019. Årslønnsveksten i det statlige tariffområde ekskl. forsvaret er 1,5 prosent i 2020. Vekst i faste og variable tillegg bidrar til økt årslønnsvekst med 0,3 prosentpoeng i 2020. Ser man bort fra endringen i faste og variable tillegg reduseres lønnsveksten med 0,5 prosentpoeng i 2022.

- ¹³ Bonusutbetalinger trakk årslønnsveksten i varehandel opp med hhv. 0,9 og 1,4 prosentpoeng i 2020 og 2021. Lavere andel unge arbeidstakere trakk også årslønnsveksten opp begge år (om lag 0,2 prosentpoeng). Utbetaling av uregelmessige tillegg var nær uendret fra 2019 til 2020, for så å trekke opp med ¼ prosentpoeng i 2021. Samlet sett gikk virkningene av redusert bonusutbetaling (minus 0,5 prosentpoeng), økte uregelmessige tillegg og lavere andel unge arbeidstakere om lag i null i 2022.
- ¹⁴ Økt antall årsverk i stillingskode «7960 - lærer uten godkjent utdanning», trakk lønnsveksten for undervisningspersonell ned med om lag 0,3 prosentpoeng. Overføring av ansatte fra Statens vegvesen til fylkeskommunene trakk lønnsveksten for øvrige opp med om lag 0,1 prosentpoeng.
- ¹⁵ Lønnsveksten påvirkes av at deler av 2021 oppgjøret er utbetalt og registrert i 2022. Sammensetningseffekter som følge av økt andel legeårsverk bidrar også til økt lønnsvekst.
- ¹⁶ For ansatte i konflikt i 2021 ble virkningstidspunktet forskjøvet. Dette trakk årslønnsvekstanslaget i 2021 ned med 0,1 prosentpoeng i hele kommunesektoren og med 0,2 prosentpoeng for undervisningsansatte.
- ¹⁷ Lønnsdata for 2022 for arbeidstakere i konflikt er korrigert med kjennelsen i Rikslønnsnemnda. For ansatte i konflikt i 2022 ble virkningstidspunktet forskjøvet. Dette trakk årslønnsvekstanslaget i 2022 ned med 0,2 prosentpoeng for kommunesektoren samlet, ned med 0,8 prosentpoeng for undervisningsansatte, og ned med i underkant av 0,1 prosentpoeng for øvrige ansatte. Konflikten i 2021 har trukket opp årslønnsveksten i 2022 med 0,1 prosentpoeng for kommunesektoren samlet, og opp med 0,2 prosentpoeng for undervisningsansatte.

Kilder: Statistisk sentralbyrå for Beregningsutvalget, Beregningsutvalget og KS

Tabell 1.2 Lønnsoverhenget fra året før i prosent

Område/gruppe:	2018	2019	2020	2021	2022	2023
NHO-bedrifter i industrien i alt ¹	1,2	1,2	1,2	1,2	1,0	1,7
Industriarbeidere	1,1	1,1	1,2	1,0	0,9	1,3
Industrifunksjonærer	1,4	1,4	1,3	1,5	1,2	2,1
Virke-bedrifter i varehandel	0,8	1,1	1,0	0,8	1,1	1,5
Finanstjenester ²	1,0	1,5	1,3 ⁴	0,9	1,6	1,8
Staten	0,6	1,5	1,2	0,4	1,6	1,3
Kommunene i alt	1,4	0,7	1,2	0,3	1,6	1,3
Undervisningsansatte	1,3	0,7	1,1	0,2	1,8	1,7
Øvrige ansatte	1,4	0,7	1,3	0,4	1,5	1,1
Ansatte i Spekter-bedrifter						
Helseforetakene	0,9	1,9	1,0	0,8	2,0	2,2
Øvrige bedrifter	0,6	0,8	0,9	0,5	0,9	1,0
Veid gjennomsnitt ³	1,1	1,1	1,2	0,6	1,5	1,4

¹ Arbeidere og funksjonærer i industrien er vektet sammen med lønnssummen i hver gruppe som vekt.

² Heltidsansatte i medlemsvirksomheter i Finans Norge (arbeidsgivermedlemmer) utenom ledere.

³ Antall årsverk i hver gruppe fra tabell 1.1 er brukt som vekter.

⁴ Beregnet ut fra korrigert lønnsnivå for 2019 på grunn av endringer i innrapportering av yrkeskoder fra noen medlemmer av Finans Norge.

Kilder: Statistisk sentralbyrå for Beregningsutvalget, Beregningsutvalget og KS

Tabell 1.3 Frontfagsrammen¹

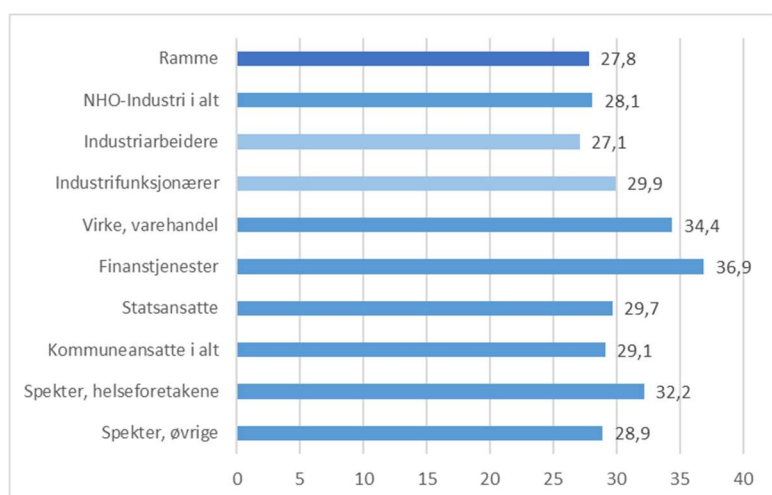
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ramme	3,3	2,7	2,4	2,4	2,8	3,2	1,7	2,7	3,7
Resultat ²	3,3	2,5	1,9	2,4	2,6	3,1	2,2	3,1	4 ⁴
Oppgjørsform ³	F	M	F	M	S	M	F	M	F

¹ Anslag på årslønnsveksten i industrien samlet i NHO-området på bakgrunn av vurderinger gjort av NHO, i forståelse med LO, ved oppjøret samme år, jf. NOU 2013: 13.

² Årslønnsvekst fra året før for industrien i NHO-bedrifter i alt

³ F = forbundsvist hovedoppgjør, S = samordnet hovedoppgjør, M = mellomoppgjør (alltid samordnet).

⁴ Foreløpig beregnet årslønnsvekst.

Figur 1.2 Akkumulert årslønnsvekst 2014—2022. Prosent

2 LØNNSUTVIKLINGEN SAMLET OG ETTER KJENNETEGN

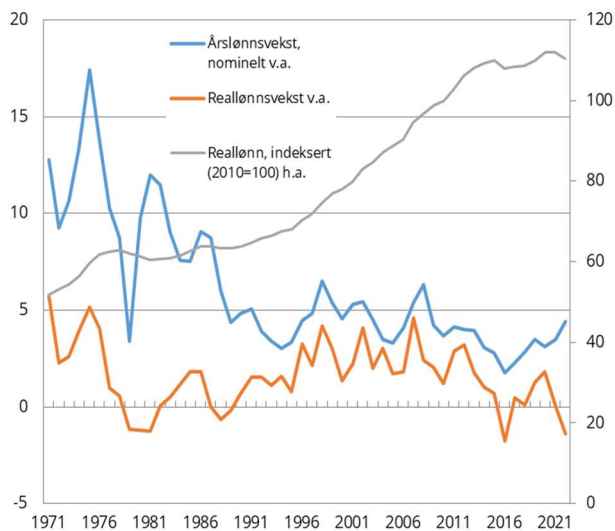
For lønnstakere under ett viser foreløpige tall fra nasjonalregnskapet at veksten i gjennomsnittlig årslønn fra 2021 til 2022 var 4,4 prosent.

Målt med månedslønn for heltidsansatte i november måned var forskjellen i gjennomsnittlig lønn mellom kvinner og menn, ifølge SSBs lønnstatistikk, om lag uendret fra 2021 til 2022. Når deltidsansatte inkluderes og lønnen er omregnet til heltidslønn, økte lønnsforskjellen noe. Regnet på denne måten var kvinners lønn 87,6 prosent av menns lønn i november 2022, mot 87,9 prosent i november 2021. Denne økte forskjellen må blant annet ses i sammenheng med at sene oppgjør for 2022, som følge av streik, ikke fanges opp av lønnsstatistikken. Dette berører særlig undervisnings- og barnehageyrker der det jobber mange kvinner.

Gjennomsnittlig lønnsvekst eksklusive opsjons- og naturalytelser fra november 2021 til november 2022 var 6,9 prosent for administrerende direktører i privat sektor i alt, 9,6 prosent i industrien, og 4,4 prosent for toppledere og administrerende direktører i offentlig forvaltning. Lønnsveksten for alle heltidsansatte lønnstakere var 4,7 prosent i samme periode. Gjennomsnittlig årlig vekst fra 2017 til 2022 var 4,1 prosent for administrerende direktører i privat sektor i alt, og også for toppledere og administrerende direktører i offentlig forvaltning. I samme periode økte lønningene for administrerende direktører i industrien med 4,6 prosent i gjennomsnitt per år. For heltidsansatte lønnstakere under ett steg lønnen med 3,3 prosent i gjennomsnitt per år i samme periode.

Etter flere år med liten endring, økte ulikheten i lønnsfordelingen, målt ved Gini-koeffisienten, både i 2021 og 2022, samlet og for kvinner og menn hver for seg.

Gjennomsnittslønnen i den laveste desilen har økt med 2,3 prosent målt som årlig rate i de ti siste årene, mens veksten for alle arbeidsforhold har vært 3,2 prosent (inkludert lærlinger). I samme periode har gjennomsnittlig årsvekst i konsumprisindeksen vært 2,7 prosent. Siden personer vil kunne bevege seg mellom lønnsgrupper i perioden, kan ikke utviklingen i lønnsfordelingen si noe direkte om lønnsutviklingen for den enkelte.

Figur 2.1 Nominell lønnsvekst og reallønnsvekst 1970–2022 (venstre akse). Reallønn, indeksert 2010=100 (høyre akse).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell 2.1 Kvinners gjennomsnittslønn (månedslønn per september/november) i forhold til menns for hhv. heltidsansatte, per årsverk og medianlønn²

	2013	2014	2015	2015 ⁴	2016	2017	2018	2019	2019 ⁵	2020	2021	2022 ⁶	Månedslønn*12	
													Menn	Kvinner
Gjennomsnittslønn per dato ¹ for heltidsansatte	87,9	88,4	87,7	87,0	87,6	88,1	88,5	88,9	89,4	89,3	89,6	89,5	693 960	620 880
Gjennomsnittslønn per dato ¹ per årsverk ³	85,8	86,2	86,1	85,3	86,1	86,7	87,1	87,6	87,8	87,5	87,9	87,6	675 000	591 360
Medianlønn ² per dato ¹ for heltidsansatte	93,4	94,3	92,9	93,0	93,5	93,9	94,1	95,1	95,6	95,2	95,4	95,5	605 160	578 040

¹ Månedslønn per september/november.

² Medianlønn finner en ved å sortere lønnen for lønnstakere etter størrelse og så finne lønnsnivået for personen i midten.

³ Heltids- og deltidsansatte hvor deltidsansatte er omgjort til heltidsekvivalenter.

⁴ Brudd i statistikken i 2015.

⁵ Tellingstidspunktet er november. Tidligere var september tellingstidspunkt.

⁶ Sene oppgjør for 2022, som følge av streik, fanges ikke opp av lønnsstatistikken og kan blant annet ha berørt forholdet mellom kvinners og menns lønn. Dette gjelder særlig undervisnings- og barnehageyrker der det jobber mange kvinner.

Tabell 2.2 Gjennomsnittslønn (månedslønn per november) for heltidsansatte administrerende direktører i enkelte næringer i privat sektor¹. Eksklusive opsjons- og naturalytelser.

	Lønnsvekst fra samme måned året før, prosent				Lønnsnivå kroner 2022	Kvinner gjennom- snittslønn i prosent av menns 2022	Antall 2022	Andel kvinner, pst. 2022
	Gj.snitt ³ 2017–							
	2022	2020	2021	2022				
Utvinning av råolje og naturgass inkl. tjenesteyting ⁴	7,9	1,5	-0,9	21,3	3 210 960	-	210	13,3
Industri	4,6	0,3	5,8	9,6	1 375 800	97,0	3100	12,4
Bygge- og anleggsvirksomhet	4,6	3,5	4,7	7,3	1 033 800	113,6	4450	5,1
Varehandel, reparasjon av motorvogner	4,8	5,7	7,5	4,7	1 089 840	82,6	5182	17,4
Transport og lagring	3,8	0,2	3,1	11,2	1 507 800	116,2	1423	12,3
Overnattings- og serveringsvirksomhet	3,4	1,0	5,6	4,2	684 000	90,2	2582	41,6
Informasjon og kommunikasjon	3,8	1,2	7,3	4,1	1 446 960	100,8	2296	19,3
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	4,1	2,6	3,3	7,3	2 316 960	91,9	749	26,6
Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	3,3	1,9	4,3	8,5	1 149 120	86,2	4267	23,1
Forretningsmessig tjenesteyting	4,2	3,5	3,7	6,8	1 076 280	88,5	1844	23,6
Alle næringer i privat sektor	4,1	2,9	4,9	6,9	1 157 160	83,7	32696	22,1
Memo: Offentlig forvaltning ²	3,4	-0,2	4,7	4,4	1 268 112	93,6	1 964	45,0

¹ Privat sektor inklusive offentlig eide foretak. Omfatter ikke helseforetak.

² Omfatter yrkene toppledere i offentlig administrasjon og administrerende direktører i offentlig forvaltning inklusive helseforetakene. Heltidsansatte.

³ Geometrisk gjennomsnitt.

⁴ Gjennomsnittlig bonus økte med 90,5 prosent i 2022 og var på 1 050 240 kroner.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

3 KONSUMPRISUTVIKLINGEN I NORGE

Beregningsutvalget anslår at konsumprisindeksen (KPI) som årsgjennomsnitt vil øke med 4,8 prosent i 2023. Usikkerheten for 2023 er spesielt knyttet til krigen i Ukraina og effektene dette har på energipriser og kronekursen.

I prisprognosen er det forutsatt at ordningen med redusert elavgift gjelder i 1. kvartal 2023. I tråd med regjeringens forslag er det lagt til grunn at strømstøtte til husholdningene fra 1. september skal basere seg på spotprisen time for time, og at det fra 1. juni blir 90 prosent fradrag på spotpris over 70 øre/kWh hele året, med et månedlig forbrukstak på 5 000 kWh. I tråd med gjeldende ordning er det lagt til grunn at satsen er 90 prosent frem til utgangen av mars, og 80 prosent i april og mai.

Fra 2021 til 2022 økte KPI med 5,8 prosent. I Beregningsutvalgets rapport NOU 2022:4 var årsveksten i KPI for 2022 anslått til 3,3 prosent. Det var den særlige høye prisveksten på elektrisitet og importerte varer, samt svekkelsen av kronekursen som medvirket til at veksten i KPI ble høyere enn anslått.

Den underliggende prisveksten, målt ved endringer i konsumprisindeksen justert for avgiftsendringer og uten energivarer (KPI-JAE), var 3,9 prosent i 2022, opp fra en vekst på 1,7 prosent i 2021. Både høyere vekst i prisene på importerte varer og norskproduserte varer og tjenester trakk veksten i KPI-JAE opp fra 2021 til 2022.

Tabell 3.1 Viktige forutsetninger for KVARTS-beregningen av konsumprisvekst fra 2022 til 2023. Prosentvis vekst fra året før

	2022	2023
Importveid valutakurs ¹	1,2	4,6
Konsumpriser i euroområdet	8,4	5,7
Priser på bearbejdede eksportvarer hos handelspartnere ²	9,5	6,2
Råolje i USD ³	39,6	-15,6
Elektrisitetspris ^{1,4}	19,0	-4,9

Årstallene er konvertert fra kvartalsfrekvens.

¹ Basert på en videreføring av det den gjennomsnittlige kursen i perioden 18. januar–7. februar 2023. Negativ endring betyr appresiering/styrking av norske kroner.

² Eksportpriser for bearbejdede industrivarer, i utenlandsk valuta (hentet fra Macrobond) sammenveid med vektor beregnet på grunnlag av import fra Norges 24 viktigste handelspartnere.

³ Anslaget er basert på gjennomsnittlig terminpris i perioden 18. januar–7. februar 2023 og reflekterer at oljeprisen øker fra 70,6 dollar per fat i 2022 til 102,9 dollar per fat i 2023.

⁴ Prisen på elektrisk kraft inkludert nettleie som husholdningene betaler ifølge KPI.

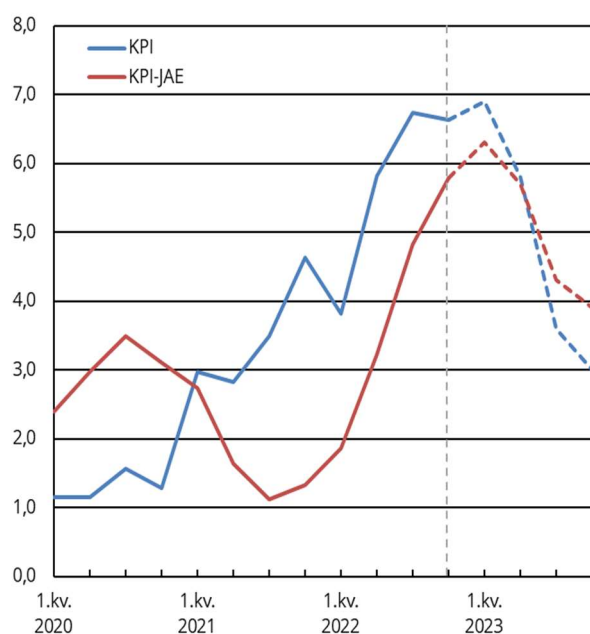
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Beregningsutvalget

Tabell 3.2 Modellresultater. Beregnet vekst i KPI og KPI-JAE i 2023 og virkninger av enkelte endringer i noen sentrale forutsetninger. Vekst i prosent fra samme periode året før og virkninger i prosent av prognosebanen

	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	Året
KPI	6,9	5,8	3,6	3,0	4,8
KPI-JAE	6,3	5,7	4,3	3,9	5,1
<i>Virkninger på KPI av:</i>					
10 prosent høyere/lavere elektrisitetspris	+/- 0,48	+/- 0,50	+/- 0,45	+/- 0,43	+/- 0,46
1 prosent svakere/sterkere krone	+/- 0,11	+/- 0,15	+/- 0,12	+/- 0,13	+/- 0,13
10 prosent høyere/lavere oljepris	+/- 0,15	+/- 0,16	+/- 0,17	+/- 0,16	+/- 0,16

¹Beregningene er gjort med eksogen rente og valutakurs. Både elektrisitetsprisene som husholdninger og virksomheter står overfor er skiftet, med unntak av elektrisitetsprisen for kraftkrevende industri.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Beregningsutvalget

Figur 3.1 KPI og KPI-JAE. Prosentvis vekst fra samme kvartal året før¹

¹ Den heltrukne linjen illustrerer faktisk utvikling, mens stiplet linje er prognose.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Beregningsutvalget.

4 FRONTFAGSMODELLEN

Lønnsdannelsen i Norge bygger på frontfagsmodellen, som beskrives ved at konkurranseutsatt næringsliv (frontfaget) forhandler først, og dernest danner utfallet herfra en norm for lønnsveksten i de forhandlingsområdene som følger etter.

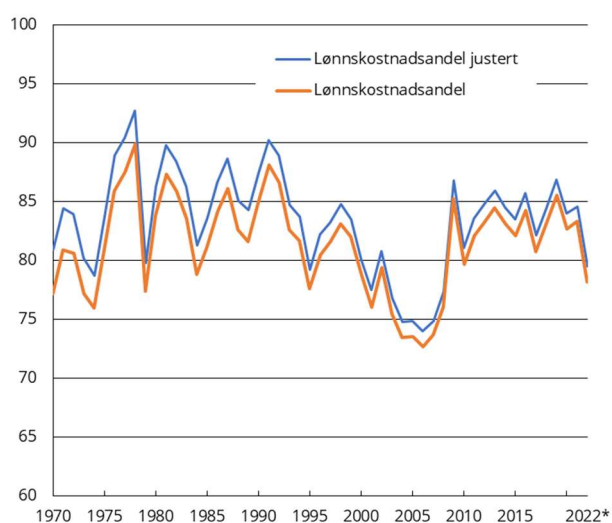
Modellen bidrar på den ene siden til å sikre at lønnsveksten i frontfaget er tilpasset frontfagets lønnsevne, dvs. utviklingen i produktivitet og relative priser i konkurranseutsatt næringsliv, og på den andre siden at frontfaget er konkurransedyktig i kampen om arbeidskraften med skjermet sektor.

Modellen, og høy grad av koordinering i lønnsdannelsen, bidrar samtidig til at verdiskapingen i frontfaget over tid fordeles jevnt mellom arbeid og kapital, at brede grupper får en likeartet lønnsutvikling over tid, og til en tilstrekkelig stor konkurranseutsatt sektor og dermed langsiktig balanse i utenriksøkonomien.

Den koordinerte lønnsdannelsen i frontfagsmodellen kan bidra til lavere arbeidsledighet og høyere sysselsetting over tid, gjennom at partene tar hensyn til at lønnsveksten påvirker økonomien og arbeidsmarkedet. Det bidrar også til at den økonomiske politikken kan være mer effektiv i å stabilisere økonomien når den utsettes for sjokk.

Ved forbundsvise hovedoppgjør, er det forhandlingene mellom Norsk Industri og Fellesforbundet om revisjon av Industriooverenskomsten (LO) som utgjør frontfaget. Ved samordnede oppgjør forhandler NHO og LO for hele området samlet. Siden NOU 2013:13, Holden III-utvalget, har rammeanslaget vært årslønnsveksten i industrien samlet i LO-NHO-området.

Lønnskostnadenes andel av faktorinntektene er en sentral indikator for utviklingen i lønnsomheten og for fordelingen av verdiskapingen. Lønnskostnadsandelen i industrien varierer som følge av konjunkturbevegelser, men har likevel vært rimelig stabil over tid. Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall var lønnskostnadsandelen i norsk industri i 2022 på 78 prosent, men med stor variasjon mellom ulike områder. Til sammenligning har gjennomsnittet de siste ti årene vært i underkant av 83 prosent, mens gjennomsnittet de siste 20 årene har vært rundt 80 prosent.

Figur 4.1 Lønnskostnadsandeler som andel av faktorinntekt med og uten verdien av selvstendiges arbeidsinnsats. Industri

*Foreløpige tall. Kilde: Statistisk sentralbyrå

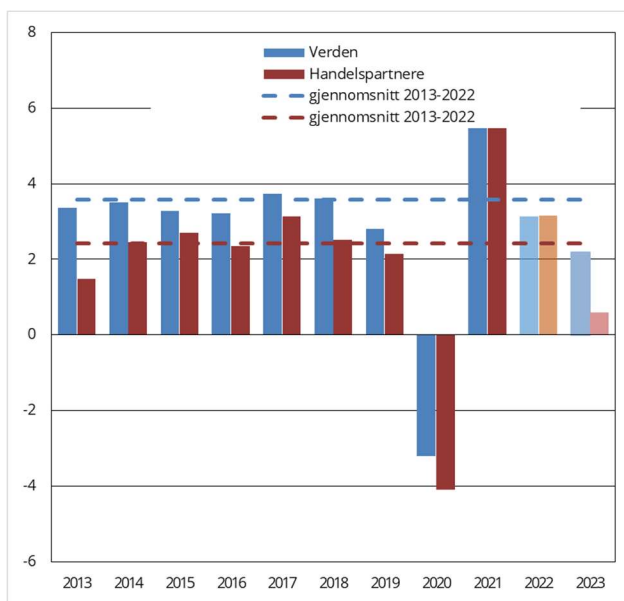
5 INTERNASJONAL ØKONOMI

Internasjonal økonomi har det siste året vært preget av inflasjonsnivå som er høyere enn på flere tiår. Ledende sentralbanker har strammet raskere og kraftigere til i pengepolitikken enn de la til grunn for ett år siden.

Russlands invasjon av Ukraina forverret forsyningsproblemer, førte til usikkerhet rundt tilgang på mat- og energivarer og har bremset den økonomiske aktiviteten. Lavere etterspørsel fra Kina har trukket ned global vekst, men har samtidig bidratt til å dempe presset på råvarepriser og gjort det enklere å omdirigere gass til Europa.

Levekostnadene har økt betydelig hos alle våre handelspartnere. Privat konsum har likevel holdt seg relativt godt oppe, hjulpet av at husholdningene har kunnet trekke på oppsparte midler, ulike offentlige støtteordninger og overføringer, og at arbeidsledigheten ikke har økt mye.

Foreløpige nasjonalregnskapstall viser at den økonomiske aktiviteten hos Norges 25 viktigste handelspartnere steg med 3,2 prosent i fjor. I år venter IMF (per 30. januar 2023) at veksten hos våre handelspartnere skal bli 0,7 prosent, mens OECD (per 22. november 2022) venter en vekst på 0,5 prosent i 2023. I de siste ti årene har den gjennomsnittlige økonomiske veksten hos handelspartnerne vært på 2,1 prosent.

Figur 5.1 Vekst i BNP for verden og Norges 25 viktigste handelspartnere¹

¹ BNP-veksten hos Norges 25 viktigste handelspartnere er beregnet med vektorer som er basert på tall for eksport av tradisjonelle varer. Sammenvektede anslag for 2021. For 2020 er det benyttet foreløpige regnskapstall.

Kilder: OECD, nasjonale statistikkbyråer og Beregningsutvalget.

6 NORSK ØKONOMI

I 2022 var norsk økonomi preget av gjeninnhenting etter pandemien og kraftig prisstigning, spesielt på energivarer. Fra 2021 til 2022 økte bruttonasjonalproduktet (BNP) for Fastlands-Norge med 3,8 prosent. Aktiviteten har siden mars vokst moderat. Det var også en betydelig økning i sysselsettingen, mens arbeidsledigheten gikk ned i fjor.

Det har vært en betydelig vekst i antall lønnstakere gjennom 2022. I november var det registrert 61 500 flere lønnstakere sesongjustert enn ved utgangen av 2021, og i gjennomsnitt har sysselsettingsandelen økt fra 2021 til 2022. Ifølge månedstall fra Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) tok sysselsettingsraten seg opp til 70,6 prosent i mars 2022, før den falt til 69,9 prosent ved utgangen av året.

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall var det registrert 110 000 flere sysselsatte i 2022 enn i 2021, som tilsvarer en vekst på 3,9 prosent.

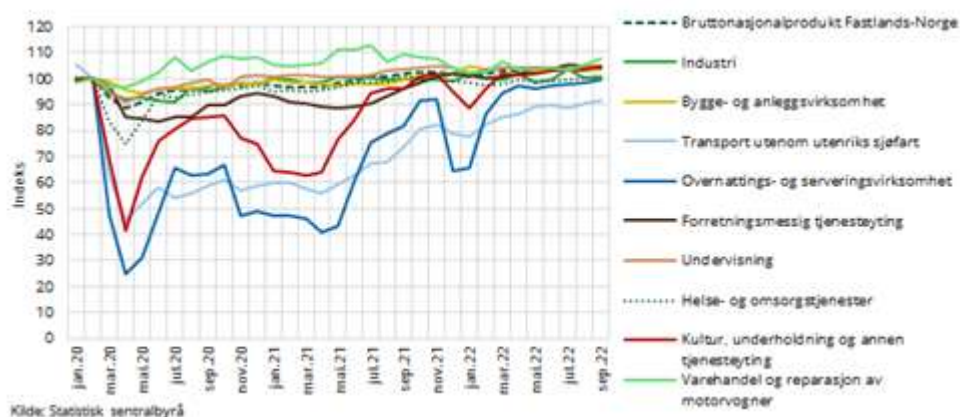
Arbeidsledighetsraten var ifølge AKU 3,2 prosent i 2022, mot 4,4 prosent i 2021. Fra 2021 til 2022 økte sysselsettingsraten med 1,4 prosentpoeng.

Ifølge NAV falt andelen registrerte helt arbeidsledige og personer på tiltak rettet mot arbeidssøkere fra 2,8 prosent i januar 2022 til 2,0 prosent i januar 2023.

Prisene på råolje og naturgass i USD har i gjennomsnitt økt med hhv. 39 prosent og 136 prosent fra 2021 til 2022. Norges handelsbalanse mot utlandet i løpende priser ble som følge av dette rekordhøyt i 2022, tross små endringer i volum.

Styrringsrenten, som var null store deler av pandemien, er nå 2,75 prosent etter flere økninger siden september 2021. Norges Banks rentebane fra desember i fjor signaliserte at styringsrenten ville heves til 3 prosent i mars og holdes på dette nivået ut året.

Fremover venter Norges Bank, Finansdepartementet og SSB at veksten i norsk økonomi vil bremse opp og at arbeidsledigheten vil øke. Samtidig påpeker de at utsiktene for norsk økonomi er mer usikre enn normalt.

Figur 6.1 Bruttoprodukt i faste 2019-priser, utvalgte næringer. Volumindekser. Sesongjustert. Februar 2020 = 100

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell 6.1 Utviklingen i noen makroøkonomiske hovedstørrelser. Prosentvis endring fra året før der ikke annet framgår

	2021*	2022*	2023			
	Regnskap	Regnskap	SSB ¹	NB ²	FIN ³	CF ⁴
Konsum i husholdninger mv.	4,4	6,8	0,8	-1,5	1,4	1,2
Konsum i offentlig forvaltning	5,0	0,1	1,3	..	1,3	..
Bruttoinvesteringer fast kapital i alt	-0,8	4,4	0,3	..	0,3	2,3
Utvinning og rørtransport	-2,1	-5,5	4,0	4,0	-2,2	..
Fastlandsnæringer	5,0	14,5	0,2	-0,9	0,3	..
Offentlig forvaltning	-4,5	0,9	0,8	..	0,8	..
Boliger	3,0	-1,4	-6,0	-4,8	1,3	..
Eksport	5,8	5,9	5,7	..	5,6	..
Tradisjonelle varer	4,6	-0,3	5,8	..	4,1	..
Import	1,7	9,3	2,6	1,2	1,1	..
Tradisjonelle varer	5,7	2,5	0,4
Bruttonasjonalprodukt	3,9	3,3	1,8	0,6	2,8	..
Fastlands-Norge	4,2	3,8	1,2	-0,2	1,7	1,1
Sysselsatte personer	1,2	3,9	0,0	-0,4	0,8	..
Utførte timeverk, Fastlands-Norge	2,5	3,9	-0,8
Arbeidsledighetsrate – AKU (nivå)	4,4	3,2	3,7	..	3,2	..
Arbeidsledighetsrate – NAV (nivå)	3,2	1,8	..	2,0	1,7	..
Årslønn	3,5	3,9	4,7	4,7	4,2	3,8
Konsumprisindeksen	3,5	5,8	4,9	4,8	2,8	4,6
Driftsbalansen, mrd. kroner	566	1 563	955	..	1 690	829
Disponibel realinntekt i husholdningene	4,4	0,2	-0,6
Pengemarkedsrente (nivå)	0,5	2,1	3,3	3,3	3,7	..
Importveid kronekurs ⁵	-5,3	1,2	1,9	0,5	1,7	..
Utlånsrente, rammelån(nivå) ⁶	2,1	2,8	4,3
Råoljepris i kroner (nivå) ⁷	609	943	797
Kreditt til hush. (K2) ⁸	5,0	5,5	..	3,4
SOBU / Trend BNP-FN ^{3,9}	10,3	9,3	..	8,9	9,3	..
SOBU / SPU ^{3,10}	3,2	2,6	..	2,6	2,5	..
Boligpris ¹¹	10,5	5,2	-5,0	-4,3
Memo:						
Sysselsettingsrate	68,9	70,3

* Foreløpige tall.

1. Kilde: Statistisk sentralbyrå. Konjunkturtrendensene, publisert 9. desember 2022.
2. Kilde: Norges Bank. Pengepolitisk rapport 4/2022, publisert 15. desember 2022.
3. Kilde: Anslagene i Nasjonalbudsjettet 2023, publisert 6. oktober 2022.

4. Kilde: Consensus Forecasts. Gjennomsnitt av flere prognoseaktører per 9. januar 2023.
5. Positivt tall innebærer svekket krone.
6. Gjennomsnitt for året. Rammelån med pant i bolig.
7. Brent Blend.
8. Historisk angis 12-måneders vekst fra desember mens anslaget til Norges Bank er beregnet som firekvartalersveksten ved utgangen av året.
9. Strukturelt, oljekorrigert underskudd beregnet som prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge.
10. Strukturelt, oljekorrigert underskudd beregnet som prosent av kapitalen i Statens pensjonsfond utland ved inngangen til året.
11. Kilde: SSBs boligprisstatistikk.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Norges Bank, Finansdepartementet, Teknisk beregningsutvalg og Consensus Forecasts

7 ARBEIDSMARKEDET

Sysselsettingsraten og yrkesdeltakelsen målt ved Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) økte med henholdsvis 1,4 og 0,5 prosentpoeng på årsbasis fra 2021 til 2022. Månedstall fra AKU viser at sysselsettingsraten og yrkesdeltakelsen i slutten av 2022 var på henholdsvis 69,9 og 72,4 prosent, etter å ha avtatt fra mars. Antall sysselsatte i nasjonalregnskapet økte med 110 000 fra 2021 til 2022. Sesongjusterte kvartalstall viser at sysselsettingsveksten fortsatte gjennom året, med en økning på 26 700 sysselsatte fra 2. kvartal 2022 til 4. kvartal 2022.

AKU-arbeidsledigheten falt fra 4,4 prosent i 2021 til 3,2 prosent i 2022. Månedstall viser at AKU-arbeidsledigheten økte fra 3,1 prosent i mai til 3,4 prosent i slutten av 2022, målt som trendtall. Andelen registrert som helt ledige eller på tiltak hos NAV falt derimot jevnt gjennom første halvår av 2022, fra 2,8 prosent i januar 2022 til 2,0 prosent fra september 2022 til januar 2023.

Tilgang på ledige stillinger registrert hos NAV, målt som sum av tilgang på ledige stillinger, økte med 5,5 prosent fra 2021 til 2022. Justert for normale sesongvariasjoner har tilgangen på ledige stillinger per virkedag vært stabil det siste halvåret. Tall fra SSB viste en økning i gjennomsnittlig beholdning av ledige stillinger fra 2021 til 2022 på 20,3 prosent, med høyest vekst i 1. kvartal. Veksten avtok deretter i 2. kvartal, og beholdningen av ledige stillinger falt med 5,2 prosent i 3. kvartal før den økte igjen i 4. kvartal.

Figur 7.1 Sysselsatte etter næring. Sesongjustert endring. 1 000 personer

Kilde: Statistisk sentralbyrå

8 UTVIKLINGEN I KONKURRANSEEVNEN

Relative timelønnskostnader mellom norsk industri og industrien hos handelspartnerne i EU målt i felles valuta anslås å ha økt med 2,2 prosent i 2022. Timelønnskostnadsveksten i norsk industri anslås å ha vært på linje med industrien hos våre handelspartnere i EU, men en styrking av kronen mot EU-valutaene bidro til at timelønnskostnadene i norsk industri målt i felles valuta gikk opp. Anslaget på relative timelønnskostnader i fjor er basert på foreløpige nasjonalregnskapstall for Norge og arbeidskraftkostnadsindekser for handelspartnerne i EU. For handelspartnerne i EU foreligger det bare tall til og med 3. kvartal 2022. Anslaget er usikkert. Prisutviklingen bidrar til usikkerhet om den videre lønnsutviklingen hos handelspartnerne.

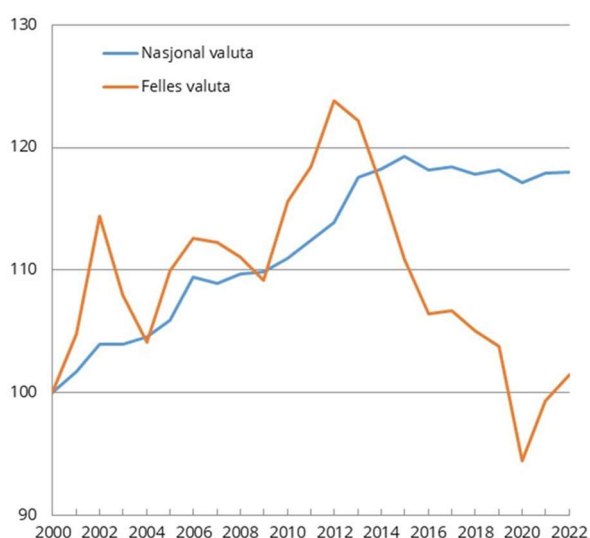
Industriens kostnadsmessige konkurranseevne ble svekket fra 2000 til 2013, men bedret seg deretter frem til 2020. Både svekkelsen frem til 2013 og bedringen i årene etterpå må ses i sammenheng med utviklingen i kronekursen. De to siste årene har en styrking av kronen bidratt til at vel 7 prosent av bedringen er blitt reversert.

Gjennomsnittlige timelønnskostnader i norsk industri var i 2022 anslagsvis 25 prosent høyere enn et handelsvektet gjennomsnitt av våre handelspartnere i EU, 27 prosentpoeng lavere enn i 2013 og 9 prosentpoeng høyere enn for to år siden. At timelønnskostnadene er høyere i norsk industri enn i industrien hos våre handelspartnere, reflekterer norsk økonomis høye produktivitet og inntektsnivå.

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall falt produktiviteten i norsk industri, målt ved bruttoprodukt per timeverk, med 2,0 prosent i fjor, etter å ha økt med 2,7 prosent året før. Produktivitetsveksten i norsk industri i perioden 2012–2021 var i gjennomsnitt 0,8 prosent per år, 0,8 prosentpoeng lavere enn et vektet gjennomsnitt av handelspartnerne.

I perioden 2012–2021 økte produktiviteten i Fastlands-Norge med i gjennomsnitt 1,0 prosent per år, dvs. på linje med et vektet snitt av våre handelspartnere. I fjor økte produktiviteten i fastlandsøkonomien med 0,4 prosent ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall.

I 2021 var Norges BNP, fratrukket petroleumsrenten og regnet per innbygger, 40 prosent høyere enn OECD-gjennomsnittet. Nivået i Norge er blant de høyeste i OECD-området, selv når petroleumsrenten holdes utenfor.

Figur 8.1 Relative timelønnskostnader i industrien. 2000–2021. Indeks 2000=100

Kilder: Conference Board, Eurostat og Statistisk sentralbyrå.

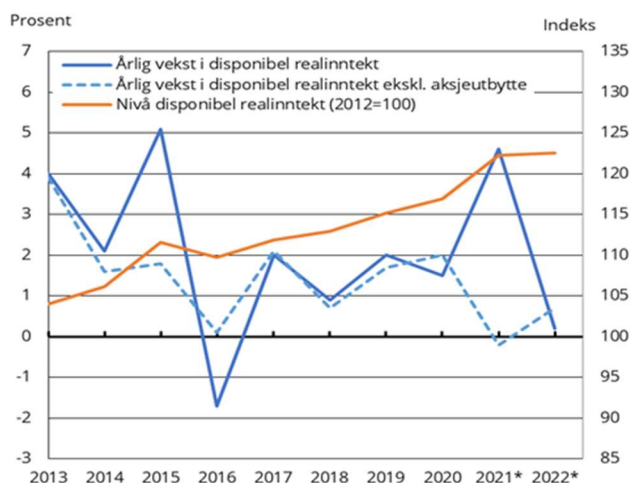
9 DEN SAMLEDE INNTEKTSUTVIKLINGEN FOR LANDET OG HUSHOLDNINGENE

Ifølge foreløpige anslag økte disponibel realinntekt for Norge med 34 prosent i 2022 etter en vekst på nærmere 21 prosent i 2021. I begge årene kan det meste av veksten forklares med positivt bidrag fra bytteforholdet overfor utlandet. Endring i bytteforholdet trakk opp veksten i realinntekten med hele 29 prosentpoeng i fjor. I tillegg bidro produksjonsvekst utenom petroleumsutvinning til å øke realinntekten med 3,2 prosentpoeng.

Husholdningssektorens samlede disponible realinntekt økte ifølge foreløpige anslag med 0,2 prosent i 2022, mens gjennomsnittlig årlig vekst i siste 10-årsperiode har vært på 2,1 prosent. Lønn trakk opp veksten i realinntekten med 2,9 prosentpoeng. Andre poster bidro negativt. Blant annet trakk økte renteutgifter ned realinntektsveksten med 1,3 prosentpoeng. Disponibel realinntekt utenom bidrag fra aksjeutbytte økte med 0,7 prosent i 2022 etter et fall i 2021. Gjennomsnittlig vekst for årene 2013–2022 var på 1,4 prosent. Regnet per innbygger falt disponibel realinntekt for husholdningssektoren med 0,7 prosent i 2022 og med 0,2 prosent eksklusive aksjeutbytte.

Industriens samlede lønnsomhet, målt var driftsresultatet, var i 2022 høyere enn i 2021, men med store forskjeller mellom ulike næringsgrupper. Nye tall fra nasjonalregnskapet har ført til en nedjustering av lønnskostnadsandelene med rundt 2 prosentpoeng per år, men uten at dette endret utviklingen i andelene over tid. Lønnskostnadsandelen i industrien er foreløpig beregnet til 78 prosent i 2022, mens den med unntak av 2019, har ligget relativt stabil rundt 83 prosent de siste ti årene. I 20-årsperioden 2003–2022 var gjennomsnittlig lønnskostnadsandel i overkant av 80 prosent. Råvarebasert industri (produksjon av metaller, kjemiske råvarer, oljeraffinering mv.) doblet driftsresultatene fra 2021 til 2022 etter stor prisvekst på eksportmarkedene.

Lønnskostnadsandelen for markedsrettet virksomhet i Fastlands-Norge er foreløpig beregnet til 68 prosent i 2022, som er på nivå med gjennomsnittet for siste 20-årsperiode. Det er stor variasjon i lønnskostnadsandelene for ulike områder. I både 2021 og 2022 er andelen sterkt påvirket av ekstraordinær økning i driftsresultatet for elektrisitetsproduksjon- og distribusjon.

Figur 9.1 Vekst i disponibel realinntekt for husholdninger. Prosentvis endring fra året før og nivå (2011=100)

* Foreløpige tall vil bli oppdatert i mars-rapporten.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

10 INNTEKTSUTVIKLINGEN FOR UTVALGTE INNTEKTSTAKERGRUPPER

For lønnstakere under ett viser foreløpige tall fra nasjonalregnskapet at veksten i gjennomsnittlig årslønn fra 2021 til 2022 var 4,4 pst. Lønnstakere med en slik årslønn og lønnsvekst, har fått en nedgang i reallønn etter skatt på 1,0 prosent fra 2021 til 2022. Tilsvarende var reallønnsnedgangen etter skatt innen de store forhandlingsområdene mellom 1,1 og 1,7 prosent.

Ulikhet i inntekt etter skatt i yrkesbefolkningen økte fra 2020 til 2021 i hovedsak som følge av sterk vekst i kapitalinntektene. Også sett over en lengre periode er det en tendens til at ulikheten øker. Inntektsforskjellene i Norge er likevel mindre enn i de fleste andre land.

Tabell 10.1 Reallønnsvekst etter skatt for typeeksempler i utvalgte forhandlingsområder.¹
Vekst i prosent

Grupper	Årslønn i 2022 ² , kr	2021		2022	
		Lønnsvekst ²	Vekst i reallønn etter skatt	Lønnsvekst ²	Vekst i reallønn etter skatt
Industriarbeidere	542 800	2,8	-0,6	3,5	-1,7
Industrifunksjonærer	880 700	3,1	-0,4	5,0	-1,1
Ansatte i Virke-bedrifter i varehandel	606 300	4,7	1,1	5,0	-1,6
Ansatte i finanstjenester	777 600	3,7	0,1	5,0	-1,2
Statsansatte		2,8	-0,5	4,4	-1,4
Kommuneansatte		2,6	-0,7	3,7	-1,5
Lønnstaker med gjennomsnittlig årslønn ³		3,5	0,0	4,4	-1,0

¹ Lønnstakere med gjennomsnittlig årslønn, årslønnsvekst og standard fradrag.

² Tallene er hentet fra tabell 1.1 og tabell 2.1. Foreløpige tall for 2022.

³ Typeeksempel for lønnstaker som har standard fradrag og lønn lik gjennomsnittlig årslønn.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Beregningsutvalget

Vedleggstabell Beregnet årslønnsvekst¹ fra året før. Supplement til tabell 1.1 i kapittel 1

Arbeidere i NHO-bedrifter ² :									
År	Arbeidere i alt	Industri- arbeidere	Nærings- og		Kjemisk Prosessindustri	Verksted- og metallindustri	Bygg- og anleggsvirksomhet		Transport- sektoren i alt
			nyttelsesmiddelindustri	Treindustri			I alt	Byggevirksomhet	
2013	4,1	3,5	3,9	2,3	2,8	4,1	3,9	3,6	3,8
2014	3,0	3,0	3,3	2,5	3,3	3,0	3,3	3,4	3,0
2015	2,6	2,5	2,9	1,8	2,4	2,9	3,0	2,5	3,2
2016	1,5	2,0	2,2	1,5	2,3	2,1	2,2	2,6	1,6
2017	2,4	2,6	2,2	3,1	1,9	2,3	2,5	2,7	2,8
2018	2,8	2,8	2,9	2,5	2,8	2,8	2,5	2,8	2,8
2019	3,1	3,1	2,9	3,2	3,1	3,3	2,6	2,7	3,1
2020	2,3	2,0	2,2	2,2	2,6	1,7	2,3	2,2	2,7
2021	3,4	2,8	2,7	3,2	3,0	2,8	2,5	2,5	2,5
2022	3,3	3,5	-	-	-	-	-	3,5	3,8
2012–2022	32,4	31,5	-	-	-	-	-	32,4	33,4
Gj. sn. per år ¹⁰	2,9	2,8	-	-	-	-	-	2,8	2,9
Årslønn 2022	550 100	542 800	-	-	-	-	-	579 400	520 200

År	Arbeidere i NHO-bedrifter ²		Funksjonærer i NHO-bedrifter		Industrien i NHO- bedrifter i alt	Finanstjenester ⁴	Varehandel	
	Landtransport	Hotell og rest. ³	I alt	Industrifunk.			I alt	Virkebedrifter
2013	5,1	3,3	4,3	4,3	3,9	6,1	3,4	4,0
2014	3,0	3,1	3,3	3,2	3,3	3,2	1,6	3,5
2015	2,9	2,4	2,9	2,5	2,5	4,3	3,2	3,3
2016	2,6	1,5 ⁹	2,1	2,2	1,9	2,5	2,8	2,5
2017	2,6	2,7 ⁹	2,7	2,7	2,4	3,8	2,8	3,1
2018	2,1	2,8 ⁹	2,2	2,8	2,6	3,2	2,6	2,7
2019	3,0	3,6 ⁹	3,0	3,0	3,1	3,4 ¹¹	3,5	3,0
2020	2,5	1,7	2,3	2,1	2,2	2,9	3,8	3,6
2021	2,8	3,4 ¹⁵	2,8	3,1	3,1	3,7	4,7	4,7 ¹³
2022	3,5	3,3 ¹⁶	4,5	5,0	4,0	5,0	-	3,7 ¹³
2012–2022	34,5	31,5	34,4	35,5	33,1	45,3	-	39,8
Gj. sn. per år ¹⁰	3,0	2,8	3,0	3,1	2,9	3,8	-	3,4
Årslønn 2022	496 900	425 700	827 400	880 700	693 000	777 600	-	606 300

År	Forretningsm. tjenesteyting	Staten ⁶	Kommunene ⁷			Spekter-bedrifter	
			I alt	Undervisningsansatte	Øvrige ansatte	Helseforetakene ⁵	Øvrige bedrifter
2013	3,6	3,5	3,7	3,2	3,9	3,8	3,6
2014	2,4	3,4	3,2 ⁷	2,3 ⁷	3,7	3,4	3,3
2015	2,5	2,8	3,3 ⁷	3,9 ⁷	3,2	2,7	2,7
2016	1,4	2,4	2,5	2,5	2,5	2,0 ⁸	2,4
2017	2,4	2,3	2,5	2,3	2,6	3,6 ⁸	2,4
2018	3,0	2,7	2,9	2,8	3,0	3,4	2,9
2019	3,8	3,8 ¹²	3,5	3,0	3,7	3,4	3,3
2020	2,6	1,8 ¹²	1,7	1,2 ¹⁴	1,9 ¹⁴	1,8	1,9
2021	4,0	2,8	2,6	2,3	2,8	3,6	2,9
2022	-	4,4 ¹²	3,7 ¹⁷	3,3 ¹⁷	3,9 ¹⁷	4,5	4,0
2012–2022	-	34,2	33,8	30,2	35,9	37,3	33,6
Gj.sn. per år ¹⁰	-	3,0	3,0	2,7	3,1	3,2	2,9
Årslønn 2022	-	669 200	578 900	624 600	565 800	683 500	620 000

¹ Veksttallene er per årsverk for arbeidere og funksjonærer i NHO-bedrifter, staten, kommunene og Spekter-bedrifter. For de andre er veksttallene for heltidsansatte med unntak av varehandel i alt og forretningsmessig tjenesteyting fra og med 2010.

² Gjelder for arbeidere med gjennomsnittlig avtalefestet normalarbeidstid, for dagarbeidere betyr dette 37,5 t/uke.

³ Omfatter månedslønte, prosentlønte og timelønte arbeidstakere. Årslønnsnivået er et gjennomsnitt for fastlønte og prosentlønte.

⁴ Heltidsansatte i medlemsvirksomheter (arbeidsgivermedlemmer) i Finans Norge utenom ledere. Endringer i bonusutbetalinger påvirker lønnsveksten i enkelte år.

⁵ Beregnet på Spekters tallmateriale for 2009 og fra 2010 beregnet på tallmateriale fra Statistisk sentralbyrå.

⁶ Eksklusiv de statlig eide helseforetakene. Fra og med 2015 er datagrunnlaget basert på a-ordningen.

⁷ For ansatte i konflikt i 2014 ble virkningstidspunkter forskjøvet. Dette trakk årslønnsvekstanslaget i 2014 ned med 0,2 prosentpoeng i hele kommunesektoren og med 0,9 prosentpoeng for undervisningsansatte. Konflikten har trukket opp årslønnsveksten i 2015 for kommuneansatte med 0,2 prosentpoeng og for undervisningsansatte med 0,9 prosentpoeng. For øvrige ansatte er ikke årslønnsveksten påvirket.

⁸ For ansatte i konflikt i 2016 ble virkningstidspunktet forskjøvet. Dette trakk ned årslønnsvekstanslaget i 2016 med 0,4 prosentpoeng og trakk opp anslaget i 2017 med 0,4 prosentpoeng. Deler av lønnsoppkjøret i 2016 ble også først utbetalt i 2017, noe som ytterligere trakk ned årslønnsvekstanslaget i 2016 og ytterligere trakk opp anslaget i 2017. Strukturendringer trakk i samme retning.

⁹ For identiske personer var lønnsveksten om lag 3 prosent i 2016, 4,3 prosent i 2017, 4,2 prosent i 2018 og 4,8 prosent i 2019.

¹⁰ Geometrisk gjennomsnitt.

¹¹ Beregnet ut fra korrigerert lønnsnivå for 2019 på grunn av endringer i innrapportering av yrkeskoder fra noen medlemmer av Finans Norge.

¹² Vekst i faste og variable tillegg bidro til økt årslønnsvekst med 0,4 prosentpoeng i 2019, se boks 1.1 i kapittel 1. Årslønnsveksten i det statlige tariffområdet ekskl. forsvaret er 1,5 prosent i 2020. Vekst i faste og variable tillegg bidrar til økt årslønnsvekst med 0,3 prosentpoeng i 2020. Ser man bort fra endringen i faste og variable tillegg reduseres lønnsveksten med 0,5 prosentpoeng i 2022.

¹³ Bonusutbetalinger trakk årslønnsveksten i varehandel opp med 1,4 prosentpoeng. Samlet sett gikk virkningene av redusert bonusutbetaling (minus 0,5 prosentpoeng), økte uregelmessige tillegg og lavere andel unge arbeidstakere om lag i null i 2022.

¹⁴ Økt antall årsverk i stillingskode «7960 – lærer uten godkjent utdanning», trakk lønnsveksten for undervisningspersonell ned med om lag 0,3 prosentpoeng. Overføring av ansatte fra Statens vegvesen til fylkeskommunene trakk lønnsveksten for øvrige opp med om lag 0,1 prosentpoeng.

¹⁵ Det har vært en kraftig nedgang i andel årsverk for avtalen, og frafall av antall ansatte er nærmere 50 prosent. De identiske ansatte har en vekst på 4,6 prosent fra 2020-2021.

¹⁶ Det har vært en økning på 7000 årsverk for avtalen fra 2021 til 2022. De identiske ansatte har en vekst på 5,9 prosent.

¹⁷ Lønnsdata for 2022 for arbeidstakere i konflikt er korrigert med kjennelsen i Rikslønnsnemnda. For ansatte i konflikt i 2022 ble virkningstidspunktet forskjøvet. Dette trakk årslønnsvekstanslaget i 2022 ned med 0,2 prosentpoeng for kommunesektoren samlet, ned med 0,8 prosentpoeng for undervisningsansatte, og ned med i underkant av 0,1 prosentpoeng for øvrige ansatte. Konflikten i 2021 har trukket opp årslønnsveksten i 2022 med 0,1 prosentpoeng for kommunesektoren samlet, og opp med 0,2 prosentpoeng for undervisningsansatte.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Beregningsutvalget og KS.